

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1:50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

A város közönségéhez!

Ki ne ismerné el, hogy Magyarország polgárságának túlnyomó többsége hazáját önzetlenül szereti, annak boldogulását szívében viseli és jövőjéért minden áldozatra kész.

Ki kételkedne a felett, hogy hazánk önállóságát és lehető legteljesebb függetlenségét mindannyian lelkünk mélyéből óhajtjuk.

Bűnnek, a hazafias érzések legnagyobb mérvű lebecsülésének és a katasztrófával határos szerencsétlenségnek tartanánk, ha ezekben az állami jövőnk létfeltételeiben csak egy pillanatig is kételkednünk lehetne.

Önállóság nélkül nincs állami jólét!

Függetlenség nélkül nincs nemzeti állam!

Mi önálló és független nemzeti állam akarunk lenni, mely maga intézi a saját sorsát

Hatalmas, majdnem legyőzhetetlenek látszó akadályok álltak eddig utunkat ezekben a törekvéseinkben.

A helyzet sötét, szinte vigasztalan volt. Évtizedeken át kormányok és a nemzet egy része azt vallotta, hogy még nincs itt az ideje annak, hogy önnállók, függetlenek legyünk, sőt végül egy hazafiatlan darabont, erőszakos kormány hatalma nehezedett átokként reánk, lábbal tiporva a törvényeket, elnyomva az egyéni szabadságot, enyészettel fenyegetve ezeréves alkotmányunkat.

Hosszú, nehéz küzdelem után és szinte meglepetésszerűen jutottunk a szabadság és függetlenség hajnalhasadását jelentő jelen viszonyok közé.

Baja város Kossuth-párti polgársága lelkesen, férfias bátorsággal vette ki a maga részét ezekből a küzdelmekből, nem csüggedve és lelke rugékonyságát el nem veszve egy percre sem. A magyarok Istenének és az utánunk jövő nemzedékeknek áldása száll érte rájuk.

Mikor a bajai függetlenségi 1848-as Kossuth-párt szívós kitartással, sziklafalként állt a kormányhatalom minden hatalmával, nagy súlyával és sokszor erőszakos korteseszközeivel szemben — alig volt reménye a küzdelem sikerében.

És a siker ime bekövetkezett: az 1848-as függetlenségi Kossuth-párt vezető férfiai állnak a magyar miniszterium élén.

Nagyon jól tudjuk mi azt, hogy Baja város polgárságának a Kossuth párthoz nem tartozó része túlnyomó többségben vérző szívvel, fájó lélekkel látta a mi nehéz harcunkat — nagyon jól tudjuk mi azt, hogy mindenkor ott égett szívük mélyen elrejtve szentséges elveink forró imádata — és nagyon jól tudjuk, hogy hazafias érzésük mindig mellettünk volt. a mi győzelmünket óhajtva titokban — de azt is tudjuk, hogy a hatalmon volt kormányok erőszakos nyomásának, óriási súlyának nem tudott ellentállni, azzal szembeszállni ereje nem volt, mint ahogy jó lélekkel mi se kívánhattuk tőlük, hogy magukat és családjukat a bosszuszülte üldözés keserűsegeinek tegyék ki, hogy kenyérvesztett földönfutókká legyenek igazi politikai hitvallásuknak a szavazó urnák előtt való nyilvános kijelentése miatt De azt is tudtuk, hogy igen sok derék hazafi volt az országban, de Baján is, kik még féltek a gyors lépésben való haladástól és a függetlenségi esz-

TÁRCA.

Az okos asszony.

Irta: **Vértesy Gyula.**

A „Bajai Független Újság” eredeti tárcája.

Mikor még leány volt, akkor halálosan szerelmes volt bele a férfi, aki akkor nagyon fiatal és nagyon szegény legényke volt; csak szerelemre és nem házasságra való.

A leány pedig, mint afféle okos leány ráunva az otthoni kétszobás lakás kényelmetlenségére, a pecsenye nélküli ebédekre, a krumplis vacsorákra és arra az egész nyomoruságra, mely körülvette őt és az édes anyját, szabadulni óhajtott a szegénységből a férjhezmenés árán.

Meg is szabadult. Csinos volt és becsületes. S az első gazdag ember, aki belebolondult, el is vette, mert okosan csinálta dolgát. Addig hitegette a férfit hiu reményekkel, s nagy kék szemével addig csalta maga után, míg az teljesen lépre ment s örült vágy fogta el a bírása után. Csakhogy másképen nem bírhatta, mert a leány akkor már fittyet hányt neki, mikor látta, hogy lángba borult az egész ember. El kellett vonulnia.

Igy lett aztán gazdag asszony belőle. Asz-

szony korában találkozott ismét a volt szerelmesével, s akkor azt elkergette maga mellől, mert udvarolni próbált neki. Most azután harmadszor találkoztak.

A férfi azóta egyebet sem tett, mint üldözte a lelkéből kifelé ennek a szerelemnek az emlékét. Eleintén sokat mulatott, azután sokat szeretett, végül pedig belevetette magát a munkába (ezek a reménytelen szerelmesek feledtető kirándulásainak a rendes állomásai) s ebből az utolsóból legalább volt annyi haszna, hogy az ügyvédi irodája jól ment s szerzett magának valamicskét. Ugy, hogy kezdett már telni fürdőzésre is.

Igy azután, hogy elég módja volt hozzá, ráfogta magára, hogy idegbaja van és elment Borszékra fürödni a kilencfokos »Lobogó«-ba.

Becsületére legyen mondva, nem is tudta, hogy az asszony ott van. Csak a véletlen, ez a pajkos kölyök, ez keverte úgy a kártyát, hogy összekerüljenek, Réthy László és Szombathyné.

Nagyot nézett László ur, mikor mindjárt az első délután találkozott a Kossuth-kutnál a szép asszonnyal.

Sejtette ugyan, hogy az a találkozás nem nagyon fog használni az ő idegbajának, hanem azért megörült neki. Sőt a véletlent, gyakorlott udvarlók szokása szerint, hama-

rosan a hasznára is fordította, mikor Szombathyné látható csodálkozással és a mellett észrevehető kellemes meglepetéssel kérdezte tőle:

— Hogy került maga ide?

— Maga után jöttem, nagyságos asszonyom. Megtudtam, hogy itt van, hát idejöttem.

Hazudott, de az igazság látszatával. Később pedig, mikor az asszonyka oldalán lesétált a »Tündéerkert«-be, a felséges fenyőfák illatos hűsége, úgy érezte, mint a csakugyan ezért az asszonyért jött volna ide és szinte csodálkozott rajta, hogy ennyi ideig tudott el-lenni nélküle, holott most olyan végtelenül boldognak érzi magát, hogy mellette lehet.

S mennél tovább maradt vele együtt, annál jobban érezte, hogy a lelkét mily erővel lepik el a régi emlékek, és a szerelem erős, intenzív ereje, hogy hatja át meg át minden idejét s agyának minden sejtjét.

Járnak, járnak a fenyvesek alatt és a magas büszke, sudár fák alatt a tiszta, friss levegőben, büszkén, tisztán kezd kibontakozni szerelmük egész idillje.

Furcsák ezek a fenyőfák! Csak a büszke, tiszta lelkek érzik magukat jól alattuk; az alázatosak és a bűnösök szinte félnek a büszke sudarak alatt, mert érzik, hogy azok

mék megvalósítását nem tartották még időszerűnek, elérkezettnek.

Az idők és viszonyok azonban megváltoztak!

Nincs már többé oka senkinek attól tartani, hogy politikai állásfoglalásért üldözésnek lesz kitéve.

Szabadon, minden kényszertől mentesítve gyakorolhatja immár mindenki legszentebb polgári jogát, mely annyi súlyos kötelesség árán illeti meg.

Felszabadultak a lelkek és az akarat szabad megnyilatkozását nem nyűgözi többé a jogot, törvényt gyilkoló hatalmi kényszer.

Az újja született Magyarország tömörülésre hívja fiait és segélyül kéri mindannyiunknak a jövő boldogulásért küzdeni kész karjait.

Szüksége van ezekre a karokra, mert nem elég a diadalt kivívni, de biztosítani kell ennek a diadalnak a gyümölcsseit is.

Akiket igaz ügyünkhöz való csatározástól visszatartott a legyőzhetetlen kényszerhelyzet. — azokat most már, a viszonyok változtával, nem szabad hogy visszatartsa a pártunkba való nyilvános belépéstől az álszemérem.

Itt nincs helye a szeméremnek, a haza, a város érdeke parancsolja, hogy támogassátok honotok függetlenségét, erőségét

Itt az idő, hogy mindenki nyílt férfiasággal vallja be elveit.

A bajai szabadelvűpárt immár feloszlott. Egy párt van csupán Baján, az 1848-as függetlenségi Kossuth-párt.

Aki Magyarország boldogságáért, önállóságáért, függetlenségeért velünk együtt munkálni kész, lépjen be közénk. Tárt karokkal, hazafias lélekkel, baráti szívvvel fogadjuk őt.

A magyarok Istene vezéreljen és áldása kísérjen közénk benneteket!

Dr. Nyiraty.

A Polónyi ügy.

Halmos János Budapest főváros nyugalmazott polgármestere, súlyos vádakkal illette Polónyi Géza igazságügyminisztert. Azt állította róla, hogy felhasználta törvényhatósági bizottsági állását arra, hogy mint ügyvéd, ebből jövedelmeket szerezzen.

A vád nagyon súlyos s természetes dolog, ha annak valódisága beigazoltatnék, úgy Polónyi egy pillanatig sem maradhatna meg az igazságügyminiszteri székben. Ha azonban a vád alaptalannak fog nyilvánulni, akkor egy oly gyalázatos hajszával állunk szemben, mely nem csupán az igazságügyminiszter személyének, hanem az egész koalíciónak szól. Akkor nyilvánvaló lesz, hogy az egész botrányt csak azért rendezték, hogy a koalíciós miniszterium reputációját aláássák.

Az egész ország tudja, hogy Polónyi Géza zseniális ember, a ki a maga erejéből lett milliomos, befolyásos országgyűlési képviselő, miniszter. Természetes, hogy mint hírneves ügyvéd és képviselő igen sok ellenséget szerzett magának. De eltekintve ettől, nálunk Magyarországon különösen divat az, hogy minden egyes ember feljogosítva érzi magát a másikat felelősségre vonni, hogy honnan szerezte vagyonát és divat

a fejcsóválás, a megszólás és a minden meggondoltság nélkül való gyanúsítás

Igy járt Polónyi is és annélkül, hogy valaki egy konkrét esetet is hozott volna fel ellene, maga azon körülmény, hogy szegény emberből milliomos lett, — de még súlyosító körülménynek lett betudva, hogy ügyvéd, — elegendő volt arra, hogy a közvélemény előtt minden tudása s képessége mellett, sőt talán e miatt is ellenszenves legyen.

Ezt a dolgot fogja tehát tisztázni a bíróság. Magyarország független bírái kezébe van letéve közéletünk ezen általános baja a konkrét esetben és pedig annak legszenzációsabb, legkiválóbb példányával, az igazságügyminiszterrel szemben.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a bíróság azt a legnagyobb pártatlansággal és ovatossággal fogja elvégezni. Nem akarunk elfogultak lenni pártszempontból, nem akarunk ítéletet hozni előre, hisz még a konkrét adatok elő sincsenek adva.

Azt azonban kijelentjük, hogy szimpatiank a megtámadott miniszter mellett van. Ha csalódnánk benne, úgy távozzék a miniszteri székből; akkor ez egy személyes ügy s helyén való, hogy eljárjanak vele. Ha azonban a vád alaptalan s könnyelmű volna, ez esetben példás büntetést, példás elégtételt kérünk az ország érdekében és muljanak el egyszer már az áldatlan állapotok, hogy nálunk adatok nélkül másokat mindjárt gyanúsítsanak.

—n.

A D. M. K. E. székházának felavatása.

D. M. K. E. bál.

Gyönyörű ünnepre készül Szeged város közönsége és a Délvidék magyarsága, hogy annak keretében átadja rendeltetésének a D.

semmikép sem illenek az ő kishitű, bűnös lelkükhöz.

Ez a két ember még szerethette a fenyveserdőt. Szerelmük emlékei között egy se volt, a mi miatt bünt érezhettek volna. Tiszta, szinte gyermekesen tiszta idill volt ez az egész!

S milyen csodásan élénk világitásban tűnt a szemük elé egész ifjúkori regényük képe.

Mennyi minden történt azóta mind a kettőjükkel és mégis most a találkozás örömeiben életük minden prózáját elnyomja e kép verőfényes hangulata.

— Emlékezik, mikor utoljára sétáltunk a Margit-szigeten? Leültünk aztán az alá a nagy fa alá, a melyik alatt valaha Arany János szokott üldögelni.

— Igen, a mama hátul jött Szombathy ural. Minket afféle gyerekeknek néztek, akiket előre eresztettek. Hanem a padra már mellém ült Szombathy. Maga a másik oldalra ült.

— Aranyról beszéltem s maga áhitattal hallgatott rám! Óh, akkor nagyon poétikus voltam. Magam is irtam verseket.

— Kijelentette, hogy költőnek lenni a legszébb hivatás a földön. Mire Szombathy ur megjegyezte, hogy gazdag embernek lenni még szébb és hogy a poéták életük végéig ábrándos gyermekek, akiknek fogalmuk sincs az élet igazi gyönyörűségeiről.

— Kis hujja, hogy össze nem vesztünk e miatt.

— Én csitítottam magát.

— Most is érzem azt a meleg kézzorítását, amelylyel leszorított, hogy fel ne ugorjak

a padról! Mennyi mindent képzeltem én bele ebbe a kézzorításba! Szerelmet, hűséget, rajongást. Pedig csak hazugság volt benne. Néhány hónap múlva a felesége lett annak az embernek. A nélkül, hogy csak egy csókkal is kiengesztelt volna.

— Csacsi! Mi jogon csókoltam volna én meg magát?

— A szerelem jogán.

— De akkor még nem szerettem igazán. Tud is a leány igazán szeretni. Csak azután szerettem meg, mikor asszony lettem.

— És mégis elkergetett maga melől? Emlékezik, négy év előtt — mondta szomorúan a férfi.

Éppen azért kergettem el, mert éreztem, hogy szeretem. Én meg akartam a lelkemben őrizni ezt a szerelmet, mint valami verőfényes tavaszi álmot. Szükségem volt rá. Sok sötét napomban volt ez az egyetlen vigasztalásom, hogy reáemlékeztem magára, a kiről hittem, hogy a távolból nemes, ideális szerelemmel gondol reám. Kellott nekem ez az emlék, hogy türni tudjam annak a férfinak a szeszélyeit, durvaságait, akihez feleségül mentem, mert gazdag volt. Lehet, hogy később megszerettem volna, ha másforma lett volna! De durva brutális volt és ugyszólván napról-napra visszakergetett az én ideálomhoz. Valójában az ő magaviselete tett engem szerelmessé magába. A leánykori ábrándokból ő csinált élő, valóságos szerelmet. Mikor türtem az ő durvaságait, eszembe jutott a maga gyöngéd, poétikus lelkülete, szelid be-

széde, lemondó szerelme, kedves gyávasága, félnksége s az a tisztelet, melylyel irántam viseltetett. Ugy tűnt fel előttem, mint a szerelem ideális lovagja a középkorból, mikor még lovagok és trubadurok éltek, tele eszményi, nemes szerelemmel. S maga egyszer csak le akarta rombolni az én ábrándképeket! Durván, le akart rántani az égből a földre. Persze, hogy elkergettem magam melől. Mert azt akartam, hogy megőrizhessem tisztán az én szerelmemet. S azt akartam, hogy ne csak az én szívében, hanem a maga szívében is maradjon meg egy fájó és mégis édes emlékezés a mi becsületes szerelmünkre.

— Igaza volt, Irma, — mondta a férfi csendes hangon, megfogva a nő kezét és áhitattal megcsókolva — igaza volt! Jól tette, hogy úgy tett, a hogy tett. Hiszen azóta még jobban szeretem. Emlékeimből oltárt építettem a szívében magának. Oda helyeztem ezt a szerelmet oltárképnek, s én is, ha bánt az élet, ha szenvedek, ha fáj valami, odamenekülök ez elé az oltár elé s magától kérek vigasztalást, erőt, kitartást. Nekem is ez a szerelem az én mentsváram, az én vigasztalóm. Ez az egyetlen tiszta, nemes szerelem. Lássá én belenyugszom a maga akaratába. Maga parancsolja, hogy így szeressen és én így fogom. Szomorú, gyötrő szerelem ez valójában, de maga akarja, hogy így legyen.

— Szomorú szerelem? Az, amelyik vigaszt ad az, amelyik megnemesít? Ne káromoljuk ezt a szerelmet.

— A szerelem káromlása az, amit mi te-

M. K. E. hatalmas szegedi székházát. A közművelődésnek és hazafias áldozatkészségnek emelt templom, mely Szeged legszebb palotái közé sorakozik, kettős célt szolgál: első sorban otthont nyit 200 idegen ajkú tanulóknak, akik a magyarság ősi fészkeiben hazaszeretetet, nyelvet és nemzeti kulturát sajátítanak el, másodsorban pedig, bérlakások hasznosítása által közvetve emeli az egyesület anyagi tőkét, s ekként feladatának megoldását megkönnyíti.

Érthető tehát az a nagy érdeklődés, melyet a készülő ünnepség iránt a legszélesebb körben mutatkozik. Február 2. és 3-án a város lobogódszben várja vendégeit, kik az egész déli Magyarországot, annak nyolc vármegyéjét és összes városi törvényhatóságait képviselni fogják. A D. M. K. E. fiókjai külön küldöttség részvételét jelentették be.

A Szegedre érkező vendégek tiszteletére február hó 2-án este 7 órakor díszelőadás lesz a színházban, azt követőleg pedig József kir. herceg és Augusztus kir. hercegasszony védnöksége alatt rendezendő fényes, nagy D. M. K. E. bál fog lefolyni a Kass Vigadó összes termeiben. A bálon két katonazenekar és két cigányzenekar fogja a zenét szolgáltatni.

A pompás meghívók ritkítják párjukat, izléses előállítás és a rendezőség kitűnő csoportosítása dolgában. Ezeket a meghívókat már a legközelebbi napokban szétküldik és az a szép társaság, melyet az azon feltüntetett rendezőbizottság alkot, mindenkit meg fog győzni arról, hogy a D. M. K. E. készülő bálja feledhetetlenül kedves képet fog nyújtani mindazoknak, kik örömmel látják a magasztos cél szolgálatában társadalmunk legelőkelőbb és legszámottevőbb elemeit egyesülni.

A bálát követőleg másnap, február hó 3-án délelőtt 11 órakor a különböző vallásfelekezetek püspökei felszentelik és megáldják az új palotát, a D. M. K. E. hatalmas székházát, ünnepélyesen átadván azt rendeltetésének.

Déli 1 órakor a Kass Vigadóban ünnepi lakoma lesz, a mit délután 5 órakor a Tisza-Szálló összes emeleti termeiben fényes teaestély követ, melyet a D. M. K. E. hölgybizottsága Kelemen Béláné dr.-né vezetése mellett rendez.

Farsang.

A kath. Nőegylet farsangi estéje.

Az ideai farsangi multságok sorozatát a bajai kath. Nőegylet — *képviselő-választással egybekötött* — táncmultsága nyitotta meg, mely úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben pompásan sikerült. Kiváló érdeklődést keltett a multság iránt az a kétségkívül eredeti ötlet, hogy a multságot tréfás nő-képviselő választással kötötték egybe. Olyan vesztegetésre, olyan terrorizmusra, olyan választási visszaélésekre a legöregebb Tarnócyak sem tudnak visszaemlékezni, mint aminő ez alkalommal a Nemzetiben végbement. Így történt aztán, hogy *Hegedűs* Jolán kisasszonyt, *Hegedűs* Aladár polgármester bájos leányát választották meg — gondolom egy millió szótöbbséggel — Magyarország első nő-képviselőjévé.

Példátlan eset a választások történetében, hogy a legyőzött ellenzék — *Ertl* Paula kisasszony pártja — egyformán lelkesedett a megválasztott képviselőért, bár voltak közöttük elégedetlenek is, akik *petíciót* emlegettek. A petíció azonban abbamaradt, minthogy a bájos elégedetlenek egyike sem akart tiz filélnél többet áldozni a petíció előzetes költségeire. Mikor emez igyekezetök dugába dőlt, azzal boszulták meg magukat, hogy hirdették palam publice, hogy a képviselő programbeszéde nem is maga munkája volt, hanem *Magyarász* Ferencé, a Nőegylet titkáráé. Ezt persze nem hitték el nekik, pedig aligha nincs a dologban valami. Talán még most is zúgolódnának, ha *Rács* Jóska rá nem zendített volna a

Hej, Kati, Kati, Kati,
Szívem Kati a kapuba gyere ki!
refrénű nótára, mely aztán, mintegy varázsütésre eloszlatta a választás okozta izgalmakat s megkezdődhetett a másnap virradtig . . . dehogya is virradtig: reggel, majdnem kilenc óráig tartó tánc.

Dehát végre is Bácskában vagyunk!

Tihamér.

HIREK.

Műsor-változás a Kereskedő Ifjak Egyesülete művész-estélyében. A budapesti Népszínház heti műsorában váratlanul beállott változás miatt a művész-estély programjában is kis változás fog esni. A változást azonban bizonyára örömmel fogja közönségünk fogadni, mert — mint értesülünk — módunkban lesz ezen a réven meghallgathatni egyebek közt, *Ledofszky* Gizellát, a Népszínház ünnepelt primadonnáját és *Tollagi* Adolfot, az utolérhetetlen komikust is. Az estély iránt oly nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy tudomásunk szerint már alig egy-két ülőhely van eladó.

A Kereskedelmi kaszinó legutóbb tartott tisztújító közgyűlésén megválasztott elnökké *Schön* Antal a »Bajai Kereskedelmi és Iparbank« vezérigazgatója és alelnökké *Milkó* Vilmos földbirtokos. A választmány a régi maradt.

Tóth Antal meghalt. *Tóth* Antal, a vidéki színészet veterán művésze, a kit csak a legutolsó színi-szezon alatt csodáltunk meg fiatalos rugékonyságáért, nincs többé. Az utolérhetetlen *Brankovics*, a felejthetetlen *Kraxelhuber* elköltözött az élők sorából. *Tóth* Antal nem tovább mint félszázadon keresztül működött a világot jelentő deszkákon, megkedvelte magát mindenütt, ahol csak megfordult. Emléke a bajai színházlátogató közönség előtt még sokáig fog élni.

Temetésről a következőket írja a »Bácskai Hírlap«: Egy derék művészt kísértünk ki ma

szünk. — mondta szenvedélyesebben a férfi. Parancsolni akarunk magunknak holmi eszményi felfogások szerint. Holott egy pár év az egész élet, s önnel majd könyezve gondolhatunk vissza az örökre elmúlt tavaszra. *Irma*, édes *Irma*, ne akarja, hogy ez a borus szerelem úgy takarjon be mindakettőnk, mint a sir a maga halottját. Fiatalok vagyunk, szeretjük egymást, ne hazudjunk egymásnak tovább. A szerelemnek nincs filozófiája.

— De van idealizmusa. És én azt akarom megőrizni. Hiába is beszél! Csak mint jó barátok maradhatunk együtt, mint szerelmesre csak a távolból akarok magára gondolni. Nekem kell az én szomorú életemhez a szerelemhez ez a hite, ez a tisztasága!

— Nem szerelem ez! — tört ki indulatosan a férfi — csak beteges ábránd, amellyel tönkre teszi magát is, engem is. Minek is találkoztunk újra? — mondta aztán szomorú, csendes hangon. S minek is élünk tulajdonképen az egymás gyöttrésére? Holnap elutazom s többé látni sem akarom.

— Jobb is, ha elmegy. Mert én magát csak úgy akarom szeretni, a hogy szerettem. Menj, menj inkább, mert ha sokáig itt marad, kiábrándulok magából.

El is határozta aznap este, hogy elutazik, hanem azért másnap délután megint csak ott járkáltak együtt a fenyvesek alatt s megint csak filozofáltak a szerelem fölött. (Mintha büntetlenül lehetne filozofálni e fölött egy fiatal nőnek s egy fiatal férfinak az erdő néma csöndjében!)

— Jobb is lenne nekünk meghalni! mondta egyszerre a férfi.

— A hogy a borbélylegények meg a szobaleányok szoktak, — mondta nevetve az asszony.

— Komolyan beszélek! Nézze, gondoltam is rá.

A zsebéből kivett egy kis buldog-revolvert s játszani kezdett vele. Az asszony kikapta a kezéből és előre futott az erdei uton. A férfi utána s hamarosan utol is érte és vissza vette tőle. Az asszonyka minden ellenkezés nélkül adta vissza, csak a szeme állt nagyon mosolygósra, miközben visszaadta. De a férfi nem vette észre a szemek nevető tekintetét s adta a komor, elhatározott szerelme:

— Inkább haljunk meg együtt, — mormogta magában. Majd felemelte a fegyvert s ráfogta az asszonyra:

— De előbb meg kell csókolnod! Azután mehetünk együtt a halálba:

Az asszonyka, mintha megijedt volna, odasimult hozzá és suttozta:

— Ne bántson! szeretem! Csak tegye el azt a csuf fegyvert!

Alkonyodott. A fenyőfák tetejét megingatta az esti szél és sajátságos zümmögő hangon surlódtak egymáshoz a szikár tűlevelek.

— Szeretsz? — kérdezte a férfi lángoló arccal.

És a nő nem felelt semmit, csak a vállára hajtotta a fejét és engedte, hogy a férfi forró csókjaival elárassza haját, arcát, ajkát.

— Édes egyetlen — suttozta aztán — ugy-e megijedtél? Pedig a revolver meg sem volt töltve.

— Láttam, hogy nem volt, mikor a kezéből kikaptam, megnéztem, — felelte mosolyogva.

— Hát akkor miért gyötörtél annyi ideig, ha te is igazán szerettél?

— Megutáltam a házasságot! Meg azután, azt hittem, hogy most is olyan csacsi vagy, mint akkor, mikor elkergettelek s te elmentél. Gyáva voltál s én azt hittem, hogy nem szeretsz igazán. Pedig akkor is szerettelek volna, ha így fenyegettél volna, mint most — tette hozzá boldog mosolygással.

— Szeretsz, az enyém leszel! Nem hagylak többé a mellett a vad férjed mellett! Az én kis feleségem leszel, — szavalta a férfi tüzzel, miközben igyekezett újból megtalálni ajakával az ajkait. Esküszöm, hogy a feleségem leszel! El kell válnod!

— Féléve nem vagyok a felesége. Elváltunk. Azóta várlak! A tiéd leszek, — mondta az asszony csókra nyujtva az ajkát.

— Hideg esti szellő surrant át az erdőn. A férfi égő, forró csókot nyomott a szép asszony ajakára s nevetve mondta:

— Megfogytál! De áldom érte az Istent!

— Milyen csacsi is vagytok ti férfiak, mi lenne belőletek, ha nekünk nem lenne elég eszünk, — végezte be az asszony, karját bekapcsolva a férfi karjába.

utolsó útjára, a magyar színművészet egy nemes apostolát temettük ma Szabadkán. Ravatalához eljöttek pályatársai, de ott volt a koporsó mellett a város közönsége is, hogy bucsút vegyen attól a férfitől, aki több mint egy évtizeden keresztül működött itt Szabadkán becsületes művészettel a mi kopott, rozoga színpadunkon . . .

Fényes temetése volt Tóth Anti bácsinak, aki pedig életében oly egyszerű volt és oly szerény. A színház előcsarnokának falait fekete posztó takarta, a menyezetről lecsüngő villámos lángoskák és az ezüst karu kandelaberekben égő gyertyák pedig odavilágítottak a nyitott koporsóban fekvő halottra, a koporsót elborító virágokra, színes szalagokra.

Jóval három óra előtt már több száz főre menő közönség lepte el a színház előtti teret és a tágas előcsarnokot is egészen megtöltötte a gyászoló közönség.

A koporsó előtt ott zokogott az elhunyt özvegye, nővére és ennek két gyermeke. Balról a szintársulat nőtagjai, jobbról a férfi tagok állottak.

Mamusich Félix c. kanonok fényes papi segédlettel szentelte be a halottat.

A beszúgató után dr. Farkas Ferenc szintársulat elnök lépett a koporsó elé és megható beszédben bucsuzott el tőle.

A szintársulat által kiadott gyászjelentés így hangzik:

»Dr. Farkas Ferenc és szintársulata szomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett pályatársunk, a magyar színművészet egyik büszkesége Tóth Antal színművész f. hó 13-án reggel 9 órakor 69 éves korában, 51 éves színészkedése után minden szenvedés nélkül hirtelen elhunyt. Lelke üdvéért az engesztelő szent-mise áldozat január hó 15-én d. e. 9 órakor fog a Szt.-Terézia templomban az Úrnak bemutatni. A megboldogult hült teteme folyó hó 15-én délután 3 órakor a színház előcsarnokából fog a bajai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Szabadka, 1907. január 13-án. Emlékét a magyar színészet története fogja megőrizni!«

A Bajai Állatvédő Egyesület elnöksége felkéri ezuton is az állatvédelem ügyének barátait, szíveskedjenek a náluk elhelyezett madáretetőket madáreleséggel ellátni, hogy éneklő madaraink megmaradjanak s rovarpusztító hasznuk nagyobbodjék. Így majd idő múlva elérjük azt, hogy a madarak énekében gyönyörködhetünk fokozottabb mértékben s gyümölcsének férge, bogara hatalmas segítséget talál bennök!

Öngyilkosság. Oszkó Vilma a Korzó-kávéház pénztárosnője eddig ismeretlen okból lugkőoldatot ivott. Súlyos belső sérüléseivel a városi kórházba szállították.

Halálozás. Vettük a közetközö gyászjelentést: Főtisztelendő Szemes János dráva-szent-mártoni nyugalmazott plébános úr január hó 17-én délelőtt 10 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 77-ik évében az örök Istenben megboldogult. A drága halott hült tetemei folyó hó 19-én délután 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Tóth Kálmán-utca 27. sz. gyászházból a Szent-Rókus

sirkertben levő sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Lelki üdvösségeért az engesztelő szent-mise áldozat a Szent Rókushoz címzett kápolnában folyó hó 21-án reggel 8 órakor lesz bemutatva a Mindenhatónak. Baja, 1907. évi január hó 17-én. Áldás és béke lengjen drága porai felett.

Szabadelőadás. A kath. Legényegyletben folyó hó 20-án szabadelőadás lesz a következő műsorral: »A kéményseprő dala«. Kuplé. Énekli: László Károly. »Igérd meg édes angyalom.« »Szébb vagy mint anyád.« »Az engem nem izgat.« Kuplé. Énekli: László Károly. Zongorán Kiséri: Ziech Henrik, »Megfagyott gyermek.« Melodráma. Szavalja: Hegyi Endre. »Tatárjárás.« Szavalja: Török Gyula. »Coriolán.« Szavalja: Pukli József. »Kóbor énekes.« Szavalja: Patits Károly. »A Nőkérdésről« értekezik: Szalai Károly.

Fürdő átalakítás. A bajai izr. hitközség képviselőtestülete f. hó 13-án ülést tartott, mely alkalommal elhatározta, hogy a fürdőjét mintegy 32000 korona költséggel átalakítja. Az átalakított fürdőben két új medence, gőzfűtés, és légszuszvilágítás lesz, a gőzfürdőt pihenő helyiséggel és nagy pamlagokkal látják el, lesznek szabályozható zuhanyok is általában mindenütt kényelem és csín lesz tapasztalható. Az átalakítási munkák f. évi május és június hónapokban eszközölte nek és az új fürdő f. évi július hó 1-én nyílik meg.

Fatenyésztők és vincellérek póttanfolyama. A »Bajai Gyümölcsészeti Egyesület« megelőzőleg a tavaszi fontos munkákat, gyümölcsfa tenyésztésről és a szőlő főbb munkálatairól február hó 4-től 3 hétig »Rezsőtelepi kertjében« szakelőadásokat tart d. u. 5 órától 7 óráig, melyre az érdeklődő szőlő és kerttulajdonosokat, nemkülömben azok vincellérjeit és kertészeit az egyesület szívesen látja.

Köhögés nem betegség. Gyakran hallani ezen megjegyzést. De mily káros tévedés. Igaz, vannak emberek, akik köhögnek s mégis megöregednek. De mily gyakran támadnak a köhögés elhanyagolása folytán súlyos betegségek, nevezetesen tüdőbetegség, holott kellő időben annak keletkezése és terjesztése meggátolható. A köhögés tehát soha sem hanyagolandó el, hanem vegyük azonnal az ismert »Sirolin-Roche« hatásos szert, mely nemcsak a köhögést szünteti, de az étvágyat is előmozdítja és a testerőt fokozza. Kapható gyógyszerárakban.

A tanítók fizetésrendezése. Bácsmegye törvényhatósági bizottsága — mint lapunknak jelentik — fölíratot intézett a képviselőházhoz és a fölíratban följárva anyagi támogatását, hogy az állam a tanítók helyzetén segíthessen. A fölírat a tanítói fizetés minimumát 1400 koronában kívánja megálapíttatni. Javaslatait a törvényhatósági bizottság a következőkben terjeszti a képviselőház elé:

1. Törvényben lenne kimondandó, hogy minden nyilvánosan működő elemi népiskola közhivatal és minden törvényes képesítéssel bíró nyilvános elemi iskolánál működő tanító közhivatalnok. 2. Minden tanító, mint közhi-

vatalnok az állami tisztviselőkre fönnálló fizetési fokozatba osztassék be akként, hogy a nyilvános működését kezdő tanító pályáját a XI. fizetési rangosztály első fokozatában 1400 korona alapfizetéssel kezdje meg és javadalmazása, négy évenként való emelkedéssel, a IX. fizetési rangosztály első fokozatáig emelkedjék, úgy hogy működésének 25-ik évében alapfizetése 2600 koronát érjen el. 3. A fizetési rangosztály megfelelő lakásbére az alapfizetésen felül minden tanítónak biztosítandó. 4. A fizetésrendezés kiterjedjen a tényleges szolgálatban álló összes állami és nem állami tanítókra és — tekintet nélkül az iskola jellegére — ne zárassanak ki működésben levő idősebb tanítók a fizetési kedvezésből, hanem szolgálati évük figyelembe vétele mellett osztassanak be a megfelelő fizetési rangosztályba. 5. Ha az iskolát föntartók anyagi ereje tanítóinak ellátását meg nem bírja, az állam, tekintet nélkül arra, hogy az iskolaföntartó kéri-e az állami segítséget, vagy nem, a hiányzó összeget adja meg. 6. A tanítói fizetések rendezésének hatálya 1907. évi január 1-étől kezdődjék.

A foglalkozások statisztikája. Az 1900. évi népszámlálási statisztikai anyagból most jelent meg a hetedik rész: a népesség foglalkozása a főbb demográfiai adatokkal egybevetve. Érdekes a kötetnek következő néhány főbb adata: Nagybirtokos volt (1000 kat. holdon felül) körülbelül 1800, középbirtokos (100—1000 kath. holdig) 18.000, kisbirtokos és kisbirtóló (50—100 kat. holdig) 42.000, 50 kat. holdon alul körülbelül 2 millió.

Egy banktisztviselő letartóztatása. Szabadkának érdekes rendőri szenzációja van. Négy nap előtt egy elegáns, nyulánk fiatal ember jelent meg Szabadkán. Két marokkal szórta a pénzt és feltűnő orgiákat csapott a különböző mulatóhelyeken. Egyik előkelő szállodában szállt meg. Mikor jött, kissé kopottas ruhában volt, de azonnal vásárolt elegáns új ruhát, téli kabátot, lakkeipőt, magas kemény kalapot és régi ruháit a portásnak adta. A bejelentő lapon Tolnay Sándor biztosítási tisztviselőnek vallotta magát. A cigányokat aranynyal fizette, a pincéreknek bőven szórta a borraivalót, ez azonban még Szabadkán nem igen feltűnő. De vesztére odaferkőzött uri emberekhez is. Egyik ilyen mulató helyen, ahol persze nagy gaudiummal fogadták a bőven költő »Palit«, bemutatkozott egy uri embernek, akinek megütötte a fülét, hogy magát »Török Sándor«-nak nevezte. Az uri ember a fővárosi lapokban olvasta, hogy a rendőrség országosan köröz egy Török Sándor nevű sikkasztót. A rendőrség így megtudta, hogy a körözött sikkasztó Szabadkán van, két titkosrendőrrel előállította és rögtön letartóztatta a fiatal gavallért. László kapitány hallgatta ki, akinek hamarosan, töredelmesen bevallotta, hogy Török Sándornak hívják és azonos a körözött sikkasztóval. Könyezve mondta el, hogy jó családból való fiatalember, szülei jómóduak és valószínűleg megfogják menteni a börtöntől. Török Sándor alig 17 éves fiatalember. Kereskedelmi akadémiát végzett és a Löbl Dávid és fia fővárosi papirkereskedő cég üz-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínt hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

letében volt alkalmazva. Pár nap előtt főnöke átadott neki 1500 koronát egy váltó rendezésére. Ő a pénzzel megszökött, vasutra ült és Szabadkára jött egy kis bácskai murit végig csinálni. A pénzből már csak 510 koronája volt meg, ezer koronát vert el három nap alatt. Mindössze egy gyémánt gyűrűt vett belőle. A rendőrség Törököt másnap Budapestre szállította.

Pártalakulás. A bácsföldvári lelkes magyarság elhatározta, hogy megalakítja a független és 48-as pártot. Az előértekezletet e hó 10-én tartották meg. Az alakuló gyűlés még e hó folyamán lesz.

Szűkmarkuság. Óbecse képviselőtestülete nem hogy segítségére lenne alkalmazottainak a most uralkodó drága megélhetési viszonyokban, de megtagadja a munkával kiérdemelt díjakat is. Ugyanis a legutóbbi közgyűlésen kimondotta a képviselőtestület, hogy sem a bírónak, sem az elüljáróság többi tagjainak a szokásos napidíjakat többé nem utalványozza. Így az elüljárók elestek az eddig élvezett mellékes keresetektől.

Nagy falopás. Glück Samu bácsalmási lakos Ujvidéken téglagyárat épített. A téglagyártáshoz szükséges tüzelőanyagot a Ferencsatorna mellett halmozta fel. A környékeliek ezt látván, éjnek idején, ki kocsival, ki kosárban, ki a vállán, elhordták az ott levő fát. Anton János téglamester e hó 14-én éjjel tetten ért egy előtte ismeretlen embert, aki főnökének: Glück Samunak fájából egy kocsira valót készült ellopni. A tettest a rendőrség előállította, aki ott azt vallotta, hogy azért akart lopni, mert a Glück fájából mindenki lop. A rendőrség erre a nyomozást a legszélesebb körben megindította és megállapította, hogy Glück Samutól 25 öl fát 500 korona értékben loptak el. A tettesek kézrekerültek.

Kongresszus a boritaladó ellen. A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége egybehívására vasárnap délelőtt az ország minden részéből egybereglett borkereskedők és bortermelők országos kongresszust tartottak Budapesten az új városháza közgyűlési termében, a boritaladó eltörlése, vagy leszállítása tárgyában. Az országos értekezlet határozatilag kimondta, hogy:

1. Kívánja a boritaladó teljes eltörlését.

2. Abban az esetben, ha ennek a kívánásnak a közel jövőben levő megvalósítása legyőzhetetlen akadályokba ütköznék, kívánja az 1882. évi XV. törvénycikknek sürgős és gyökeres revízióját, oly értelemben, hogy az alkotandó új törvényben a mai boritaladó legalacsonyabb osztályának legföljebb egy negyed részét tevő egységes adónem állapítassék meg s ennek beszédése kizárólag állami közegek útján történjék.

3. Az értekezlet ilyen irányban feliratot intéz a képviselőházhoz és a kormányhoz s a feliratot küldöttség útján adja át.

4. Az értekezlet határozatainak végrehajtásával az elnökséget és a Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségét bizta meg.

Külföldön nyomorgó magyar gyermekek. Még a nyáron történt, hogy Mosonyi Károly impresszárió 32 magyarkanizsai muzsikussal külföldi körútra indult. A körút balul ütött ki és a silány jövedelem annyira elkészerítette Mosonyit, hogy a zenekar karmesterével, Lux Fábiánnal fölbontotta a szerződést és hazajött Magyarországra. De Lux karnagy ott maradt a harminckét magyar gyermekkel Németországban. Frankenburgból érkezett hír, hogy a magyarkanizsai gyerekek

vékony ruhában dideregnek és teljesen elzúllottak. Lux karnagy olyan szerződést kötött a magyarkanizsai szülőkkel, hogy ruházni fogja a gyermekeket és minden fiu szülőinek hónaponként husz koronát küld. Lux karnagy idáig még egy fillért sem küldött, a gyermekeket meg éppen nem ruházza, hanem engedi őket vékony ruhában dideregni. A fiuk koresmákban muzsikálnak pár krajcárért. A magyarkanizsai szülők a belügyminiszterhez fordultak azzal a kérelemmel, hogy a gyermekeket hozassa haza, nehogy elpusztuljanak.

Elvi jelentőségű határozat. A kereskedelmi miniszter azt az elvi határozatot hozta, hogy az asztalos-iparosnak joga van a maga készítette rámaikhoz és keretekhez képeket és tükröket venni és azokat a rámaiba illeszteni, a képeket beüvegezni, illetőleg a tükröüveg bevágását is végezni és az így teljesen elkészített cikket forgalomba is hozhatja.

Üdvös mozgalom. A hus drágasága miatt már tömördek panasz hangzott el. A mészárosok és hentesek a hus drágán adják s még sincs rajta hasznuk, mert a jószág túlságos drága és igen sok, máskülönben jól értékesíthető része, felhasználatlanul elvesz. Eme panasz azonban nem csak nálunk, hanem szerte e hazában hallható. A bajok orvoslása céljából országos szövetkezet felállítását tervezik a magyarországi mészárosok és hentesek, melynek az lenne a célja, hogy a húsárakat lejjebb szállítsák s a jószág egyes részeit értékesítsék. Az előmunkálatok megtétele céljából e hó folyamán Budapesten országos kongresszus tartatik.

Kivándorlás. A kivándorlási láz mind szélesebb és szélesebb rétegeket fog el. Már eljutott vármegyénk egyik igen jómódu községébe, Bácsvaskutra is. A szomszédos Vaskutról arról értesítik lapunkat, hogy onnét nem kevesebb mint 50 jómódu sváb család készül kezébe venni a vándorbotot és készül elhagyni szülőfaluját és hazáját. Az 50 család — mint bennünket értesítenek — azért hagyja el a hazáját, hogy Németországba vándoroljanak ki. Ugy értesülünk, hogy ezenkívül még más községek-ből is készülnek kivándorolni. A hatóságok figyelmét felhívjuk ezen mozgolódásra. Nem fog ártani kipuhatolni azt az ügynököt, aki a népet kivándorlásra csábítja.

Sorozás. Az ez évi fősorozás megyénkben március hónapban kezdődik és a következő beosztással lesz megtartva: az apatini járásban március 4-től 9-éig; a bácsalmási járásban március hó 11-től 19-éig; a bajai járásban március hó 21-től április hó 3-áig; a zombori járásban április hó 13-tól 20-áig; az ujvidéki járásban március hó 1-től 9-éig; a palánkai járásban március hó 12-től 16-áig; a hódásági járásban március hó 19-től 26-áig; a kulai járásban április hó 4-től 10-éig; a titeli járásban április hó 20-tól 23-áig; a zsablyai járásban április hó 26-tól 30-áig; a zentai járásban március hó 1-től 9-éig; Zenta városnál március hó 12-től 16-áig; az óbecsei járásban március hó 20-tól április hó 3-áig; a topolyai járásban április hó 19-től 29-éig.

Vásártilalom Szent István napján. A kereskedelemügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben a felmerült kétségek elosztatása végett arról értesíti őket, hogy Szent István napján sem országos, sem hetivásár nem tartható, még akkor sem, ha Szent István napja vasárnapra esnék.

Segédszerkesztő: Wagner Antal.

Két elegánsan butorozott utczai szoba

esetleg teljes ellátással

kiadó.

Árpád-utca 26-ik szám alatt.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főtűzlet: VI., Andrásffy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Halász Béla utóda cég

ajánlja dúsan felszerelt raktárát
mindennemű különlegességekben

nemez és selyem kalapokban,

selyem és szövet sapkákban.

Egyedüli elárúsítója a következő legelőkelőbb kalapgyárosoknak:

Quentzer Testvérek

cs. és k. kamarai szállítók,

Ita I. Heinrich,

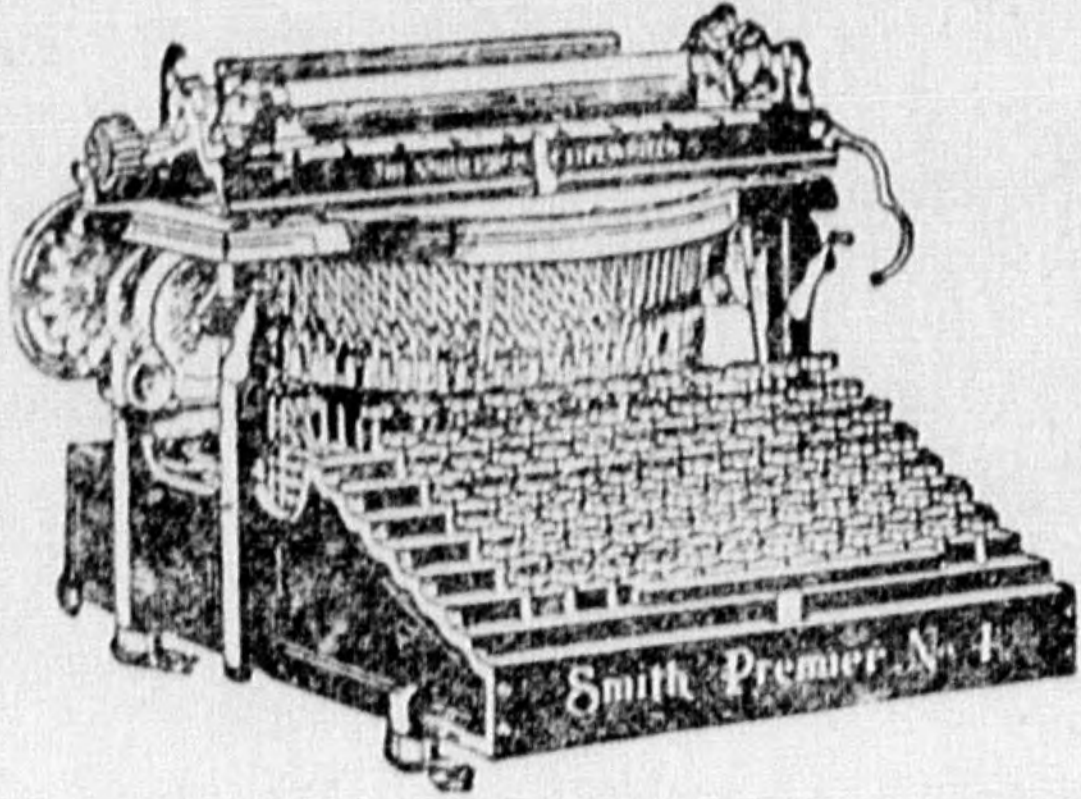
Pless Vilmos,

Pelikan és Gyukits

cs. és kir. udvari kalap-gyárosok,
valamint a világhírű

Albertini E. cégnek.

A világ legjobb
IRÓGÉPEI

Ez amerikai SMITH—PREMIER-féle, automatikus betütisztító készülékkel és legújabbán háromszinű (viola, piros és fekete) festékszalaggal ellátott, tiszta acélból készült írógépek.

Ezen gépek egyedüli elárúsítója Baja város és környékére

IFJ. WAGNER ANTAL

könyvkereskedő, ki készséggel bocsájtja gépeit 2—3 heti próbaidőre az érdeklődők rendelkezésére.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható

az ország minden

különlegességi árudájában.

TELEFON SZÁM 36.

IFJ. WAGNER ANTAL

KÖNYV-, ZENEMŰ ÉS PAPIRKE-
RESKEDÉS. ZONGORA RAKTÁR.

AMATÖR FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK
ÉS FELSZERELÉSEK RAKTÁRA.

A „Bajai Független Ujság“ kiadóhivatala.

LEGFINOMABB MAGYARGYÁRTÁSÚ

LEVÉLPAPIROKOK:

**RÁKÓCZI, ADRIA,
EMKE.**